

БЕЗПЕКА ПІШОХОДІВ НА ДОРОГАХ

Вирожемський В. К., канд. техн. наук

Беленчук О. В., молодший науковий співробітник

Державне підприємство «Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М.П. Шульгіна» (ДП «ДерждорНДІ»)

У 2010 році стартувала програма Генеральної асамблеї ООН «2011 – 2020 роки – Десятиліття дій по забезпеченню безпеки дорожнього руху». Цю програму присвячено питанню глобальної кризи в області безпеки дорожнього руху і покликана зупинити або повернути назад тенденцію до зростання числа випадків смерті і травм в результаті дорожньо-транспортних подій. За даними ООН щороку по всьому світу в дорожньо-транспортних пригодах гине 1,3 млн. людей (понад 3000 осіб на день) і майже половина з них – це пішоходи. Ще 20-50 мільйонів людей в результаті ДТП отримують не смертельні травми, які стають причинами втрати працездатності та повноцінного способу життя.

У травні 2011 року Україна приєдналася до Глобальної ініціативи Організації Об'єднаних Націй – Десятиліття дій з безпеки дорожнього руху, яка покликана вирішити одну з найбільших проблем людства – проблему масової смертності та травматизму на дорогах.

В ДП «ДерждорНДІ» проводиться моніторинг ДТП на дорогах загального користування за даними Управління безпеки дорожнього руху Департаменту превентивної діяльності Національної поліції України. За результатами моніторингу виявляються найбільш суттєві проблеми в організації дорожнього руху, яка повинна забезпечувати безпеку як водіїв, так і інших учасників дорожнього руху.

За 2015 рік на дорогах загального користування України сталося 6257 ДТП з постраждалими, в яких загинуло 1817 та поранено 8589 людей [1]. Слід зазначити, що такий вид ДТП, як «Наїзд на пішохода» займає друге місце серед усіх видів ДТП з постраждалими на дорогах загального користування (рис. 1).

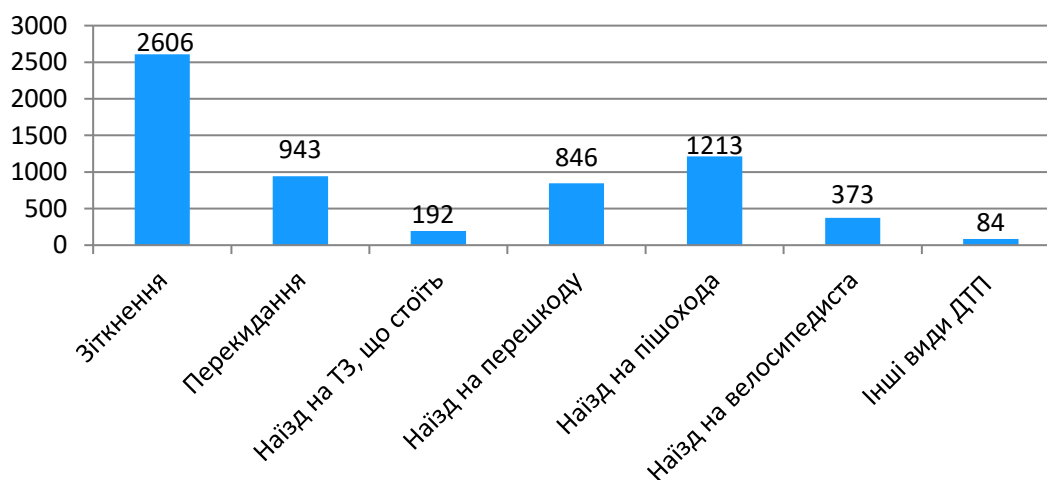

Рисунок 1 – Розподіл кількості ДТП за видами пригод за 2015 рік

БЕЗПЕКА ДОРОЖНЬОГО РУХУ

У 2015 році сталося 1213 ДТП з постраждалими за видом «Наїзд на пішохода», в яких загинуло 527 та поранено 804 людини. Слід зазначити, що більшість ДТП за видом «Наїзд на пішохода» виникає в темну пору доби. При цьому зростає і тяжкість наслідків від ДТП (рис. 2).

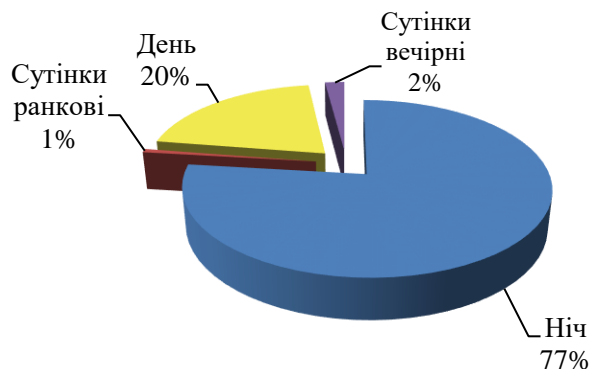

Рисунок 2 – Розподіл ДТП за порами доби за видом пригод «Наїзд на пішохода» у 2015 році

Виникнення такого виду ДТП, як «наїзд на пішохода», зумовлено порушеннями Правил дорожнього руху як самими пішоходами, так і водіями (рис. 3).

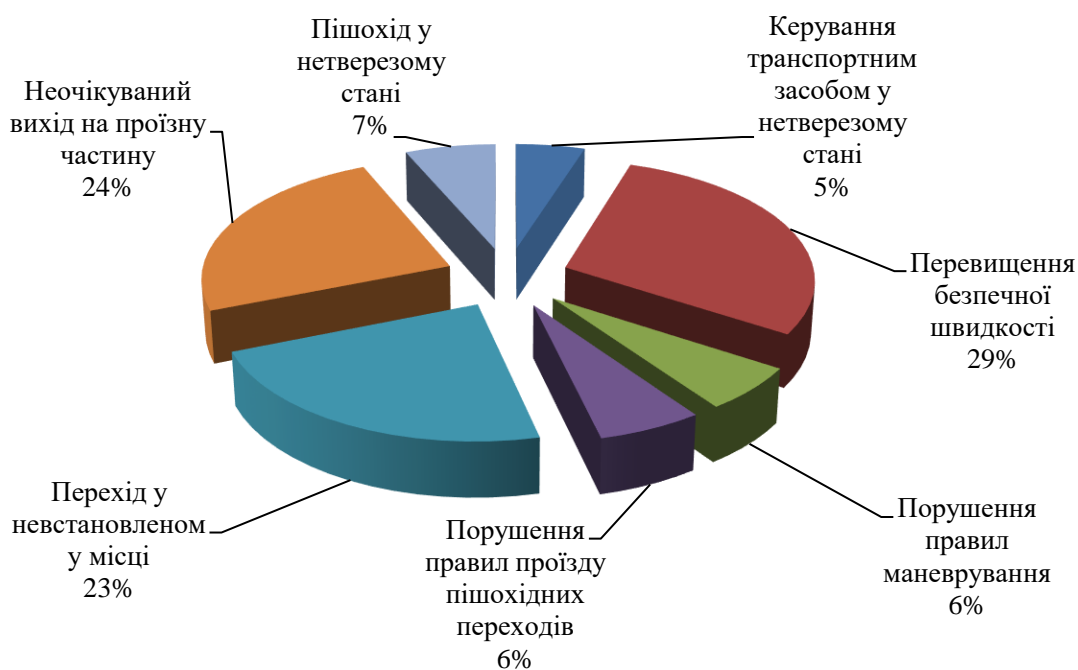

Рисунок 3 – Розподіл порушень Правил дорожнього руху при виникненні ДТП за видом «Наїзд на пішохода» за 2015 рік

Найбільшу частку порушень ПДР, зафіксованих в місцях скоєння ДТП, за видом «Наїзд на пішохода» серед водіїв складає «Перевищення безпечної швидкості», а серед пішоходів – «Неочікуваний вихід на проїзну частину» та «Перехід у невстановленому місці».

Для зменшення кількості загиблих в ДТП на автомобільних дорогах загального користування необхідно в першу чергу впровадити заходи захисту пішоходів та покращити видимість дорожньої обстановки. Пішоходи – примхливі учасники дорожнього руху, які часто не користуються незручно розташованими переходами, а іноді і зручними теж. Тому завданням дорожніх служб є упередження таких порушень шляхом упорядкування пішохідного руху; покращення видимості пішохідних переходів (знаків, розмітки) та забезпечення зовнішнього освітлення в зоні наземних пішохідних переходів; влаштування острівців безпеки; встановлення пішохідного огороження тощо.

Влаштування острівців безпеки на пішохідному переході підвищує безпеку пішохода (скорочує зону конфлікту пішохода і автомобіля, є прихистком для пішохода) і змушує водія бути обачнішим та знизити швидкість автомобіля.

Зовнішнє освітлення є невід'ємною складовою системи облаштування пішохідних переходів, оскільки це комфорт і безпека учасників дорожнього руху в темний час доби.

Враховуючи, що понад 80 % необхідної інформації водій отримує через зорове сприйняття, будь-яке поліпшення умов видимості дозволяє підвищити безпеку дорожнього руху. Нажаль, через обмежений бюджет часто приймається рішення про відключення зовнішнього освітлення на автомобільних дорогах в нічний час, що призводить до зростання аварійності. Тому для зниження витрат на влаштування та утримання освітлення варто впроваджувати закордонний досвід з облаштування освітлення пішохідних переходів на сонячних батареях, як це було зроблено у Черкаській області (рис. 4).

Рисунок 4 – Влаштування зовнішнього освітлення пішохідного переходу біля с. Ладизинка на 230 кілометрі автодороги М-05 Київ – Одеса. [2]

Також слід приділити увагу засобам примусового зниження швидкості автомобілів, оскільки перевищення швидкості є основною причиною «наїздів на пішохода». Такими пристроями можуть бути так звані «лежачі поліцейські», які використовуються в Україні. До пристроїв примусового зниження швидкості можна віднести і шикани (рис. 5) та пішохідні переходи, які підняті над проїзною частиною (рис. 6). Такі пристрої широко застосовуються в країнах Європи. [3]

Рисунок 5 – Приклади влаштування шикан (Європейська практика)

Рисунок 6 – Пішохідні переходи, підняті над проїзною частиною

Не слід забувати і про безпеку маломобільних учасників дорожнього руху (людей похилого віку та осіб з фізичними вадами). Для врахування потреб людей з вадами зору необхідно влаштовувати тактильні покриття на пішохідних переходах та на підходах до них, біля закладів та підприємств, де присутні люди з обмеженими фізичними можливостями, або в місцях, визначених за поданими заявками громадян, державних або громадських організацій тощо (рис. 7) [3].

Рисунок 7 – Напрямна доріжка із тактильними орієнтирами, влаштована перед наземним пішохідним переходом

Найголовнішим є те, що забезпечення безпеки пішоходів у більшості випадків залежить від самих пішоходів. Варто бути уважними та відповідальними, дотримуватись Правил дорожнього руху та проводити навчальну роботу з дітьми про безпеку на дорозі, а також вживати заходів для привертання уваги водія під час переходу проїзної частини. Бути помітним у темряві пішоходам допоможуть світловідбивачі. Одяг чи взуття зі світлоповертальними елементами мають стати невід'ємним атрибутом будь-якого пішохода, а особливо маленьких учасників дорожнього руху, в темну пору доби.

Література

1. Дані Управління безпеки дорожнього руху Департаменту превентивної діяльності Національної поліції України.
2. Стаття «Завдяки Антону Яценку в окрузі сім пішохідних переходів обладнано сучасними комплексними системами освітлення з використанням енергозберігаючих технологій» Вечірня Умань, 2014 р. (<http://vch-uman.in.ua/material.php?id=881>)
3. Звіт про виконання науково-дослідної роботи за темою: «Розробити рекомендації з облаштування нерегульованих пішохідних переходів в одному рівні на автомобільних дорогах загального користування сучасними засобами організації дорожнього руху та освітлення», керівник НДР Бондар Т. В., зав. відділу безпеки дорожнього руху ДП «ДерждорНДІ», 2015 р.